

4. Жаркова Л.С. Культурно-досуговая деятельность: теория, практика и методика научных исследований / Л.С. Жаркова, А.Д. Жарков, В.М. Чижиков. - М. : МГУК, 2004. – 111 с.

УДК 379.75: 638.1

Н.С.КАМПОВ, О.О.МАСЛИГАН
Мукачівський державний університет

РОЗВИТОК АПІТУРИЗМУ ЯК ПЕРСПЕКТИВНОГО РІЗНОВИДУ СПЕЦІАЛІЗОВАНОГО ТУРИЗМУ

Помітний інтерес до розвитку апітуризму пов'язаний із зміною умов існування і ритму життя людини, а відповідно рівня її здоров'я, у зв'язку з чим зростає необхідність забезпечення оптимальних умов відпочинку, профілактики, лікування та відновлення здоров'я населення різних вікових і професійних категорій. Популярність апітуризму як виду відпочинку пов'язана з тим, що він найбільшою мірою відповідає фізіологічним та рекреаційним потребам людей, що живуть в умовах урбанізованого середовища, в районах з складної екологічною ситуацією і постійними нервовими перенапруженнями.

Апітуризм (медовий туризм, бджолиний туризм) має на меті дегустацію, споживання, купівлю продуктів бджільництва (мед, віск, прополіс, маточне молочко, бджолина отрута, бджолиний підмор, перга, забрус, гомогенат з трутневих личинок) безпосередньо на місці у виробника (в сільській місцевості). Специфічним є те, що бджільництво є однією з традиційних і найбільш стародавніх галузей вітчизняного сільського господарства. Ще за часів Київської Русі мед разом з іншим, не менш цінним продуктом галузі – воском був одним із головних товарів у тогочасній торгівлі, і впродовж багатьох століть залишався важливим джерелом добробуту сільської громади [2; 3]. Саме тому апітуризм за умови грамотного розвитку може зіграти свою роль у вирішенні сучасного соціально-екологічної кризи. Він сприяє охороні природи і традиційних культур. Зростаючий попит у цьому секторі туризму приводить збереження чистих природних територій, в першу чергу національних і природних парків. Це пов'язано з тим, що з давніх-давен відомо про лікувальні властивості відпочинку на пасіці, сьогодні пасіки стають екскурсійним об'єктом для туристів. Існують приклади успішної співпраці тур агенцій з власниками бджолиних пасік у Словенії (яка вважається лідером апітуризму у світі), Австрії, Польщі, США, Ізраїлі.

Пасіка приваблює туристів наступною специфікою:

По-перше, це ознайомлення з однією з найдревніших культур людства - культурою бджільництва. Біологія, фізіологія та "соціологія" бджолиної сім'ї, таїнство створення меду, сучасні надбання у технологіях бджільництва - усе це може бути не лише цікавим, але й видовищним. А життя на пасіці та робота з бджолами дарують людині мудрість та наближають її до гармонії з навколишнім світом.

По-друге, справжні поціновувачі меду та інших бджолопродуктів радо сприймуть можливість куштувати та купувати їх прямо на місці виробництва,

де, крім усього іншого, вони зможуть також пересвідчитись у дотриманні технологій та високій якості продукції пасіки. А особливо привабливими для туристів будуть продукти, до виготовлення яких вони долучились особисто.

По-третє, потужною складовою апітуризму може стати лікувальний туризм. Для оздоровчих цілей можуть використовуватись не лише продукти бджільництва або бджолина отрута, а й цілюща енергетика бджолиної сім'ї, і успішні приклади такого використання вже відомі і приваблюють споживачів.

Туристи є дуже зручними покупцями продуктів бджільництва, адже вони приїжджають самі і купують продукцію прямо на пасіці, що суттєво знижує собівартість. Це зручно і для споживачів, адже, відвідуючи пасіку і знайомлячись з технологією виробництва, покупець може бути впевнений у якості продукту.

За дослідженнями Кляп М.П. апітуризм за всіма ознаками є сталим видом туризму, що не виснажує ресурси, а сприяє їх збагаченню. Його розвиток сприяє соціально-економічному відродженню сільської місцевості, забезпечує диверсифікацію сільськогосподарського виробництва, створює нові робочі місця [2, с. 200-201].

Зазначимо, що в Україні на багатьох територіях апітуризм може стати галуззю спеціалізації, представляючи конкурентоспроможну альтернативу господарській діяльності, що руйнує природу. Зараз ми виходимо на багато світових ринків, в тому числі і на ринок туризму. Відтак, розвиток апітуризму може зберегти природну красу унікальних територій. Саме розвиток даного виду туризму в Україні і є одним із напрямів зниження рівня безробіття за рахунок створення нових робочих місць. Крім цього за рахунок розвитку апітуризму можливе вирішення низки проблемних питань: вирішення певних соціально-економічних проблем села; відродження, збереження і розвиток місцевих промислів; розширення кола само зайнятості сільського населення; розширення можливостей реалізації на місці продукції особистих селянських господарств.

Розвитку апітуризму сприяє також аграрна політика урядів, яка спонукає фермерів шукати альтернативні джерела доходів. Ну і, звісно, бажання туристів повернутися до природи, за невисоку плату доторкнутися до її чистоти, пожити в сільському середовищі й відкрити нові для себе народні промисли [4].

Однак, розвиток апітуризму на територіях України гальмується у зв'язку з недосконалістю нормативно-правової бази, нерозвиненістю організаційно-економічного механізму його функціонування, зокрема: відсутністю цілісної системи державного регулювання туризму в регіонах; повільні темпи зростання обсягів інвестицій у розвиток матеріальної бази особистих селянських господарств; невдалий підхід до рекламування регіонального туристичного продукту на внутрішньому ринку туристичних послуг та товарів; недостатня інформаційна, організаційна та матеріальна підтримка суб'єктів підприємництва туристичної галузі з боку органів державної та муніципальної влади.

Література

1. Галій С.В. Медові свята та фестивалі в контексті розвитку гастрономічного туризму / С.В. Галій, Л.Я. Івашків // Розвиток українського етнотуризму: проблеми та перспективи: проблеми та перспективи: Зб. матер. Всеукр. наук.-практ. конф. молодих вчених (Львів, 2–3 березня 2011 р.) / Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України, Львівський інститут економіки і туризму. – Львів : ЛІЕТ, 2011. – С. 298.
2. Кляп М.П. Сучасні різновиди туризму: навч. посіб. / М.П. Кляп, Ф.Ф. Шандор. – К. : Знання, 2011.
3. Федоренко С.А. Апітуризм, як нове явище в Україні і світі / С.А. Федоренко // Міжнародний туризм. – № 1. – 2017.
4. Шикеринець В.В. Особливості розвитку апітуризму [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.

УДК 379.8:908:[373+378]-052

О.В.КАСИНЕЦЬ

Мукачівський державний університет

ФОРМИ І НАПРЯМИ ТУРИСТСЬКО-КРАЄЗНАВЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ З УЧНІВСЬКОЮ ТА СТУДЕНТСЬКОЮ МОЛОДДЮ

Особливої актуальності у системі навчально-виховної роботи в освітніх закладах набуває туристсько-краєзнавча діяльність. Вона передбачає дослідження рідного краю у взаємозв'язку із вивченням глобальних і регіональних особливостей довкілля, створює умови для використання краєзнавчого матеріалу в навчально-виховній роботі школи і ВНЗ, забезпечує застосування набутих знань, умінь і навичок (як результат безпосереднього розвитку школярів і студентів, забезпечення їх життєвого досвіду).

У системі навчально-виховної роботи освітніх закладів туризм постає діяльністю, що поєднує подорож та пізнання довкілля. З огляду на це туристсько-краєзнавчу діяльність О. Остапець визначав як комплексний засіб гармонійного розвитку дітей та юнацтва, що полягає в активному пізнанні і покращенні навколишнього середовища і самих себе в процесі туристичних подорожей.

Туристсько-краєзнавча діяльність полягає у пошуку, обґрунтуванні і розкритті у взаємозв'язках і взаємозалежностях сукупності особливостей певної території, комплексному оцінюванні її у природно-історичному і соціально-економічному аспектах.

Об'єктом туристсько-краєзнавчої діяльності є сукупність географічних, історичних об'єктів і явищ суспільного життя та їх взаємозв'язків на певній території. М. Откаленко зазначав, що об'єктом туристсько-краєзнавчої діяльності є суспільно-територіальний комплекс, який підтверджує географічний характер краєзнавчих знань, але не вичерпує їх. Краєзнавство також містить знання історії, демографічного складу, духовної і матеріальної культури населення певної території. М. Міронов розглядає об'єкт краєзнавства як соціально-економічний, політичний, історичний і культурний розвиток мікрорайону, села, міста, району, області, природні умови.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>